

VNG, IPO en Unie maken zich zorgen over de consequenties voor hun leden van het wetsvoorstel 'Rechtsbescherming bij aanbesteden'. Daarom stellen wij voor gedeeltelijk pas op de plaats te maken, en de wetswijziging te beperken tot:

- a. het aanscherpen van de motiveringsverplichting;
- b. de verplichting een klachtenloket te hebben;
- c. de vastlegging in artikel 4.27 van de Aanbestedingswet 2012 dat er een commissie is die tot doel heeft onafhankelijk advies te geven over klachten met betrekking tot aanbestedingsprocedures; en ten slotte
- d. tot het invoeren van de registratie- en rapportageverplichting van en over aanbestedingsklachten.

Net als het rijk streven gemeenten, provincies en waterschappen ernaar om met de inkoop van producten, diensten en werken bij te dragen aan de grote maatschappelijke opgaven van deze tijd. Daarbij is de inzet te zorgen voor minder bureaucratie en regeldruk en een optimale balans tussen kosten en kwaliteit. De Aanbestedingswet 2012 is daarbij een belangrijk kader. De Aanbestedingswet 2012 wordt door veel aanbestedende diensten én inschrijvers echter nu al als ingewikkeld ervaren en de voorgeschreven aanbestedingsprocedures in deze wet als tijdrovend, juridiserend en bureaucratisch. De voorgenomen wijzigingen maken de wet nog complexer en daarmee nog lastiger uit te voeren.

De VNG, IPO en Unie maken zich zorgen over de complexiteit van de wetgeving en de gevolgen die de verdere juridisering en formalisering van het aanbestedingsrecht in praktijk zal hebben voor aanbestedende diensten én ondernemers. Deze zorgen lijken te worden bevestigd door het onderzoek Uitvoeringslasten wetsvoorstel rechtsbescherming bij aanbesteden door Panteia. Uit dit onderzoek komt immers naar voren dat het wetsvoorstel knelpunten met zich mee kan brengen op het gebied van met name complexiteit, juridische aspecten, kosten en implementatie.

De VNG, IPO en Unie erkennen het belang van goede rechtsbescherming van ondernemers bij aanbestedingen. Terechte klachten moeten snel en adequaat worden behandeld. We zijn er dan ook voorstander van dat aanbestedende diensten een klachtenloket moeten hebben dat in lijn met de Handreiking klachtafhandeling bij aanbesteden functioneert. Daarnaast ondersteunen de VNG, IPO en Unie ook de aanscherping van de motiveringsverplichting. Ook wij verwachten dat als aanbestedende diensten transparant zijn naar ondernemers over de door hen gemaakte keuzes, en deze laatsten daardoor beter kunnen begrijpen waarom deze zijn gemaakt, dit zal bijdragen aan het voorkomen van onnodige klachten en kort gedingen. Tot slot moedigen wij als lerende organisaties ook het registreren en leren van ingediende klachten aan. Meer regelgeving is ons inziens echter niet nodig.

Wat is er dan wél nodig?

De uitdagingen waar de overheid voor staat zijn zoals genoemd groot. Dat vraagt een optimale samenwerking met de markt, maar ook als overheden onderling. Onze gezamenlijke doelstellingen voor Nederland op het gebied van klimaatverandering, de energietransitie, het bereiken van een circulaire economie, het zorgen voor voldoende betaalbare woningen, de digitalisering van de samenleving etc. kunnen we alleen bereiken als voldoende bedrijven aan de vraag van ons als overheden kunnen én willen voldoen. Tegelijk zien we dat onze leden het bedrijfsleven steeds eerder en intensiever vragen mee te denken in het creëren van integrale oplossingen voor complexe maatschappelijke vraagstukken. Het bedrijfsleven levert niet meer alleen de producten, maar ook de expertise en het intellect om deze producten in en toe te passen in onze samenleving. Wetgeving en beleid moeten dergelijke processen helpen en niet tegenwerken. Ook zijn in deze processen niet meer alleen de inkopers, maar bijvoorbeeld ook beleidsmakers en bestuurders betrokken. Dit vraagt iets anders qua ondersteuning dan jarenlang is geleverd.

De VNG, IPO en Unie werken hard aan het ondersteunen van hun leden om de professionaliteit van hun inkoop verder te ontwikkelen en te verbeteren. Het stimuleren van onderlinge samenwerking is daarbij één van de speerpunten. Naast onderlinge samenwerking, werken de leden van VNG, IPO en de Unie ook actief samen met de verschillende ministeries en met andere maatschappelijke partners zoals bijvoorbeeld brancheverenigingen, kennisorganisaties, onderwijsinstellingen en samenwerkingsverbanden. Hierbij staan zij open voor signalen en suggesties wat er beter kan bij inkopen en aanbesteden. Daarbij groeit het besef dat overheid en markt een gezamenlijk ecosysteem vormen en dit systeem ook samen moeten optimaliseren. De voorgestelde regelgeving draagt op onderdelen niet aan deze ontwikkeling bij. Vandaar ons voorstel om de wetswijziging te beperken tot de hiervoor genoemde vier onderdelen.

Den Haag, 15 april 2024